

Vuosikertomus 2024

Alkusanat

Pidä Saaristo Siistinä ry on jo 55 vuoden ajan tehnyt konkreettista ympäristötyötä ainutlaatuisen saaristomme ja rakkaiden vesistöjemme hyväksi. Huoltoaluksemme ovat vuosi toisensa jälkeen ylläpitäneet yli 200 Roope-palvelupistettämme tarjoten veneilijöille ja retkeilijöille mahdollisuuden liikkua vesillä vastuullisemmin.

Vuonna 2024 keskityimme työssämme erityisesti veneiden käymäläjätevesiin. Aloimme kartoittaa septi- ja pilssivesien imutyhjennuslaitteiden kuntoa ja verkostojen kattavuutta Pohjanlahdella ja Saimaalla. Lisäksi saimme varat neljään uuteen käymäläjätevesien imutyhjennuslaitteeseen Saaristomerelle ja Saimaalle. Järvi-Suomessa retkeileville tarjosimme lisää ilouutisia, kun pääsimme aloittamaan Mikkelin kaupungin ja Puumalan kunnan retkisatamien kunnostamistyöt. Pohjalahdella vuorostaan eteni kilpailutus uuden huoltoaluksen hankkimiseksi.

Ympäristöhuoltotyön ohella työskentelimme erilaisissa ympäristöprojekteissa, joilla pyritään lisäämään tietoa vesistöjen ympäristöongelmista ja tarjotaan konkreettisia ratkaisuja vesiensuojeluun. Yhtenä esimerkkinä nostettakoon Re:Fish-hanke, jossa keskitymme vapaa-ajan kalastukseen liittyvän roskaantumisen ehkäisemiseen ja poistamme vesistöistä haamuverkkoja yhteistyössä hankepartnerien kanssa.

Monikanavainen ympäristökasvatustyömme antoi kansalaisille konkreettisia käytännön vinkkejä ja osallisti heitä vaikuttamaan vesiympäristön tilaan. Satamille suunnattu ympäristöohjelmamme eli Roope-satamaohjelma ja rantaroskien siivoamiseen keskittyvä Siisti Biitsi -ohjelmamme levisivät valtakunnallisesti entistä laajemmalle. Vuoden lopussa yhteensä 63 Siisti Biitsi -kummikoulua ympäri Suomen oli adoptoinut oman kummirantansa! Onkin erityisen tärkeää, että lapset ja nuoret kokevat olevansa mukana vaikuttamassa omaan tulevaisuuteensa konkreettisilla ja yksinkertaisilla ympäristöteoilla.

Jaoimme ympäristötietoa monissa ympäristö-, musiikki- ja veneilytapahtumissa, kuten Ahvenanmaan, Turun ja Helsingin Tall Ships Races -tapahtumissa. Vuosittaisen Posankka Race -hyväntekeväisyyspauksemme tuoton kohdistimme tänä vuonna Mahanpuruja muovista -kampanjalle, jolla muistutamme, että Itämeri ja järvet alkavat jo katukaivosta.

Nostettakoon loppuun vielä esimerkki innovatiivisesta yritys yhteistyöstä. Tapahtumissa kiertävä, pintaroskaa keräävä pikkualuksemme Roska-Roope auttoi startup-yritys Origin by Oceania keräämään sinilevää, josta se jalostaa leväpohjaisia raaka-aineita korvaamaan öljypohjaisia tuotteita.

Lämmin kiitos kaikille jäsenillemme, tukijoillemme ja yhteistyökumppaneillemme – tämä työ ei olisi mahdollista ilman teitä. Yhdessä pidämme saariston siistinä myös tuleville sukupolville!

Pidä Saaristo Siistinä ry lyhyesti

Pidä Saaristo Siistinä ry on valtakunnallinen vuonna 1969 perustettu ympäristöjärjestö, joka edistää konkreettisin teoin meri- ja järviluonnon hyvinvointia. Olemme jäsenperusteinen vesistöjen ympäristöasioihin erikoistunut asiantuntijaorganisaatio, jonka tavoitteena on luoda edellytykset kestäväälle vesilläliikkumiselle ja yksilölle mahdollisuudet toimia ympäristön kannalta oikein ja vastuullisesti.

Tavoitteenamme on kertoa, miten jokainen voi retkeillä ja liikkua vesillä ympäristöä huomioivalla ja kunnioittavalla tavalla. Edistämme konkreettisin teoin meri- ja järviluonnon hyvinvointia, viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Teemme kansallista ja kansainvälistä tutkimus- ja ympäristökasvatustyötä ja kehitämme kaikille sopivia toimintamalleja vesistöjemme tilan parantamiseksi.

Toiminta-ajatus

Edistämme konkreettisin teoin meri- ja järviluonnon hyvinvointia, viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Mahdollistamme monipuolisilla Roope-palveluillamme kestävän vesilläliikkumisen. Teemme kansallista ja kansainvälistä tutkimus- ja ympäristökasvatustyötä ja kehitämme kaikille sopivia toimintamalleja vesistöjemme tilan parantamiseksi.

Visio

Haluamme, että jokainen voi nauttia ja virkistyä Suomen vesistöjen äärellä tulevaisuudessakin. Olemme maamme johtava kestävän vesistömatkailun asiantuntija, mahdollistaja ja kehittäjä. Olemme arvostettuja merellä ja sisävesillä, ja toteutamme käytännön ympäristötekoja ja johdamme ympäristötyötä alueilla, joissa ihmisen vaikutus vesistöihin on nähtävissä.

Arvot

Ratkaisukeskeinen – Kun havaitsemme ongelman, etsimme siihen ratkaisun.

Edistyksellinen ja rohkea – Olemme kehityksen suunnannäyttäjä.

Ennaltaehkäisevä – Työmme kautta ehkäisemme ympäristöhaittojen syntymistä.

Vastuullinen – Huolehdimme jäsenistämme, toimintaympäristöstämme, työntekijöistämme, yhteistyökumppaneistamme ja tukijoistamme.

Jäsenet

Pidä Saaristo Siistinä ry:llä oli vuoden 2024 lopussa 10 600 jäsentä, joista hieman alle 100 oli 15–25-vuotiaita nuorisojäseniä. Jäsenemme ovat veneilijöitä, melojia, retkeilijöitä, saaristolaisia ja keitä tahansa, jotka haluavat tukea Itämeren, tuhansien järviemme rakkaiden rantojemme puhtautta nyt ja tulevaisuudessa. Jäsenet saavat keväisin ilmestyvän Roope-lehden, Roope-tarran tunnuksena jäsenyydestään, vaihtuvia jäsenetuja sekä kaikki Roope-palvelut käyttöönsä. Jäsenillä on oikeus käyttää ääntään vuosikokouksessa.

Hallinto

Pidä Saaristo Siistinä ry:n päätoimipiste sijaitsee Turussa, josta hallinnoidaan Saaristomeren, Pirkanmaan ja Itäisen Suomenlahden toiminta-alueita. Saimaan ja Päijänteen toiminta-alueita hallinnoidaan Savonlinnasta, Pohjanlahden toiminta-aluetta Kokkolasta ja Ahvenanmaan aluetta Maarianhaminasta.

Ylintä päätäntävaltaa yhdistyksessä käyttää vuosikokous, ja sääntömääräinen vuosikokous on pidettävä vuosittain ennen toukokuun loppua. Vuonna 2024 vuosikokous pidettiin 22.4.2024 Vaasassa. Jäsenillä oli mahdollisuus osallistua vuosikokoukseen paikan päällä tai etänä Teamsin kautta.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n hallitus vastaa yhdistyksen sääntöjen ja vuosikokouksen päätösten mukaisesta toiminnasta. Vuonna 2024 yhdistyksen hallitus piti 11 kokousta. Yhdistyksen hallituskausi on kaksi vuotta kerrallaan, ja hallituksesta on vuorovuosina erovuorossa kolme tai viisi jäsentä, mikäli hallitus on täysilukuinen eli siinä on kahdeksan jäsentä. Vuonna 2024 erovuorossa oli viisi hallituksen jäsentä, jotka valittiin uudelleen kaudelle 2024–2026. Näin ollen hallituksen jäsenet pysyivät samoina kuin vuonna 2023.

Hallituksen jäsenet toimikaudella 2024–25:

1. puheenjohtaja Bengt Westerholm, Espoo
2. varapuheenjohtaja Katja Rytönen, Turku
3. varapuheenjohtaja Veli-Pekka Manninen, Mikkeli
4. Lars Ingvall, Espoo
5. Jan Jansson, Kuopio
6. Jan-Erik Karlsson, Parainen
7. Niklas Rosvall, Hanko
8. Topiantti Äikäs, Lappeenranta

Pidä Saaristo Siistinä ry:n hallituksen valitsema tilintarkastusyhteisö on KPMG, ja tilintarkastajana toimi Noora Satopää.

Henkilöstö

Pidä Saaristo Siistinä ry:ssä työskenteli keskimäärin 24 henkilöä vuonna 2024. Henkilöstömäärässä on suurta kausiluontoisuudesta johtuvaa vaihtelua, minkä vuoksi se vaihtelee helmi-maaliskuun 19 henkilöstä elokuun 30 henkilöön. Lisäksi yhdistyksellä oli kausiapuna huoltotehtävissä kymmeniä yksittäisiä henkilöitä eri puolilla Suomea ja kolme yhteistyöseuraa Järvi-Suomessa.

Verkostot ja vaikuttaminen

Yhteiskunnallinen muutos ei tapahdu ilman yhteistyön voimaa, ja siksi työskentelemme yhdessä laajan ja vaikuttavan verkoston kanssa. Yhdessä lisäämme ymmärrystä vesistöjä uhkaavista ympäristöongelmista, löydämme niihin ratkaisuja ja kannustamme yksilöitä ja yhteisöjä toimimaan ympäristö huomioiden. Pidä Saaristo Siistinä ry vaikuttaa monissa järjestöissä, toimikunnissa ja ryhmittymissä.

- Pidä Saaristo Siistinä ry on Vastuullinen lahjoittaminen ry:n jäsen.
- Toiminnanjohtaja Aija Kaski kuuluu Pohjoismaiden Neuvoston kansalaisjärjestöverkostoon (Nordiska Rådets Civilsamhällsnätverk) ja osallistuu pohjoismaisten roskaantumista vastaan työskentelevien järjestöjohtajien kokouksiin.
- Pidä Saaristo Siistinä ry on European Boating Associationin (EBA) jäsen, ja sillä on edustaja EBA:n ja Nordiska Båtrådetin kokouksissa.
- Pidä Saaristo Siistinä ry on mukana nelikantayhteistyössä Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n (SPV), Suomen Meripelastusseuran ja Finnboat ry:n kanssa.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:n edustajat kuuluvat SPV:n viestintä- ja markkinointitoimikuntaan, venesatamakomiteaan ja ympäristökomiteaan.
- Pidä Saaristo Siistinä ry on mukana Clean Europe Networkissa. Toiminnanjohtaja Aija Kaski on kuulunut Clean Europe Networkin hallitukseen vuodesta 2023 alkaen.
- Pidä Saaristo Siistinä ry on Jätehuoltoyhdistys ry:n jäsen.
- Pidä Saaristo Siistinä ry on Vapaaehtoisen pelastuspalvelun jäsenjärjestö.
- Pidä Saaristo Siistinä ry on mukana Helsingin kaupungin roskaantumisen hillinnän ohjausryhmässä
- Pidä Saaristo Siistinä ry:n edustaja kuuluu Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) järjestöjaostoon
- Pidä Saaristo Siistinä ry:n edustajia kuuluu HELCOMin Marine Litter Expert Network -ryhmään.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:n edustaja on mukana Uudenmaan ELY-keskuksen Rannikkovesien kunnostusryhmässä.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:n edustaja on mukana Varsinais-Suomen ympäristökasvatusverkostossa.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:n edustaja on mukana Traficomin vetämässä Veneilyverkosto-ryhmittymässä.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:n edustaja kuuluu Kaakkois-Suomen, Hämeen, Varsinais-Suomen sekä Uudenmaan alueen jätealan alueelliseen yhteistyöryhmään.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:n edustaja kuuluu Närpiön saariston Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelman ohjausryhmään.
- Pidä Saaristo Siistinä ry kuuluu yhteispohjoismaiseen Nordic Coastal Cleanup -verkostoon.
- Pidä Saaristo Siistinä ry kuuluu globaaliin Ocean Conservancy -verkostoon.
- Pidä Saaristo Siistinä ry kuuluu globaaliin Let's Do It World -verkostoon.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:n edustaja kuuluu Itä-Suomen alueellisen jätehuollon yhteistyöryhmään.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:llä on asiantuntijajäsenyys Saimaan Virkistysalueyhdistys ry:ssä.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:llä on edustaja KOORDI-yhteishankkeen ohjausryhmässä.
- Pidä Saaristo Siistinä ry on jäsen Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:ssä.
- Pidä Saaristo Siistinä ry:llä on edustus Merenkurkun maailmanperintöneuvottelukunnassa.

Talous

Pidä Saaristo Siistinä ry:n talous oli vuonna 2024 edelleen rasittunut, mutta käännoästä parempaan oli näkyvissä. Vuoden aikana ei tehty toimintaan merkittäviä talouteen vaikuttavia muutoksia. Tuotot kasvoivat neljä prosenttia noin 2 192 000 euroon. Kun kulujen nousu saatiin pidettyä kahdessa prosentissa ollen noin 2 344 000 euroa, pystyttiin alijäämää pienentämään noin 150 000 euroon. Vuonna 2023 alijäämä oli noin 185 000 euroa. Jäte- ja retkisatamahuollon tuotot kasvoivat reilusti (+27 %).

Päätukijamme olivat Alko, Beiersdorf/Nivea, Beweship, Climecon, DB Schenker, Helvar Merca, Kappahl, LM Someco, Makia, Meyer Turku, Otavamedia, Sarlin Group, Suomen Jalometallikierrätys, Taffel Orkla, Ålandhotels ja Roope-tuotemyynnistä vastaava Ocean Spirit.

Toimintaamme tukivat lahjoituksin August Ludvig Hartwallin säätiö, Broman Group, LähiTapiola Etelärannikko, LähiTapiola Pohjanmaa, Viking Line, Weisell-säätiö ja Ålandsbanken. Ympäristöministeriön myöntämä toiminta-avustus pieneni yhdellä prosentilla 430 000 euroon. Yhdistyksen toiminnalle saatiin avustusta Ahvenanmaan maakuntahallituksen jakamasta PAF-tuesta. Lisäksi projektitoimintaamme saatiin tukea EU:n LIFE- ja Interreg-ohjelmien kautta ja ELY-keskuksilta.

Lämmin kiitos kaikille tukijoillemme! Ilman teitä emme pystyisi tekemään työtämme.

Toiminta-alueillamme tapahtunutta

Pidä Saaristo Siistinä ry:n toiminta-alueet ovat 1) Saaristomeri, 2) Pohjanlahti, 3) Saimaa, 4) Päijänne, 5) Pirkanmaa, 6) Itäinen Suomenlahti ja 7) Ahvenanmaa. Huollamme ja ylläpidämme toiminta-alueillamme Ahvenanmaata lukuunottamatta noin 200 Roope-palvelupistettä, jotka edistävät vesiympäristöjemme puhtautta ja roskattomuutta ja vähentävät rehevöitymistä. Vesistömatkailun kannalta keskeisiin kohteisiin sijoitetuissa Roope-palvelupisteissä tarjoamme vesilläliikkuville palveluja, jotka edistävät kestävästä vesistömatkailusta ja tarjoavat kaikille mahdollisuuden toimia ympäristön kannalta vastuullisesti. Palveluihimme kuuluu muun muassa jätepisteitä, astianpesupaikkoja, kelluvia käymäläjätevesien imutyhjennysasemia, tulipaikkoja, laitureita ja rantautumispaikkoja sekä saunoja. Kaikki Roope-palvelut löytyvät Roope-kartalta osoitteesta roopekartta.fi.

Saaristomeri

Saaristomeren toiminta-alueella on 37 Roope-palvelupistettä ja 17 yhdistyksen imutyhjennysasemaa. Jätepisteissä keräämme sekajätettä ja vaihtelevasti metallia, paperia, kartonkia, lasia, muovia ja biojätettä. Kaikki jätepisteet ovat yhteisiä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n (LSJH) kanssa, ja niitä käyttävät veneilijöiden ja retkeilijöiden lisäksi myös saarten vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat. Muita palveluita Roope-palvelupisteissä ovat kuivakäymälät, muutamat astianpesupaikat sekä jäsen sauna ja grillikatos Trunsön saarella.

Saaristomeren huoltoalue on M/S Roope. Aluksen kotisatama, jota Pidä Saaristo Siistinä ry vuokraa Paraisten kaupungilta, sijaitsee Nauvon Kältingessä. M/S Roope telakoitiin lokakuussa suunniteltuja huoltoja ja katsastusta varten. Samassa yhteydessä aluksen runko maalattiin. Alukselle otettiin käyttöön uusi huoltojärjestelmä Marad.

Saaristomeren vuosi 2024 lukuina

- 109,5 m³ käymäläjätevesiä (110 m³ vuonna 2023)
- 92,3 tonnia sekajätettä (n. 95 tonnia vuonna 2023)
- 6,34 tonnia metallia (7,54 tonnia vuonna 2023)
- 5,78 tonnia lasia (8,7 tonnia vuonna 2023)

Saaristomeren erilliskeräykset

Järjestimme perinteisen saariston romunkeräyksen M/S Roopella yhteistyössä LSJH:n kanssa Paraisten ja Kemiönsaaren saaristossa 1.–4.7.2024. Keräyksessä otimme vastaan metalliromua, sähkölaitteita ja vaarallisia jätteitä. Lisäksi otimme vastaan rakennus- ja siivousjätettä erikseen ostettaviin suursäkkeihin pakattuina.

M/S Roope keräsi romua yli 52 000 kg, joka on hieman vähemmän kuin vuotta aikaisemmin, jolloin romua kerättiin lähes 54 000 kg. Rakentamisen ja remontoinnin jätteille tarkoitetut suursäkit olivat hitti. Niitä ostettiin ennätysmäärä, yhteensä 46 kpl. Vaarallisia jätteitä ja sähkö- ja elektroniikkaromua (SER) tuotiin keräykseen enemmän kuin kertaakaan viimeisenä kahdeksana vuotena. Vaarallisia jätteitä tuotiin 6 590 kg ja SER-romua 7 779 kg. Sen sijaan metalliromun määrä oli selvästi alhaisempi kuin aiempina vuosina, yhteensä 29 200 kg. Romuautoja tuotiin keräykseen vain 1 kpl.

Paistinrasvan ja kahvinporojen keräyskokeilu Saaristomerellä

Aloitimme VG-EcoFuel Oy:n kanssa keräyskokeilun käytetyille kasviöljylle ja kahvinporoille. Pilottikohde oli Bodön Roope-sataman yhteydessä toimiva BistroCafé Bodö. Kahvila-ravintola keräsi käyttämänsä kasviöljyn ja kahvinporot niille varattuihin keräysastioihin, jotka kuljetimme M/S Roopella maihin. Myös M/S Roopella oli keräysastiat, joihin oli mahdollista toimittaa kahvinporoja ja paistinrasvaa. Paistinrasvaa kertyi hieman yli kaksi tynnyrillistä ja kahvinporoja noin tynnyrin verran. VG-EcoFuel Oy valmistaa käytetyistä kasviöljyistä muun muassa biopolttoainetta suomalaisille rahtialuksille korvaamaan fossiilisia polttoaineita. Käytetyistä kahvinporoista valmistetaan kotipuutarhan ravinteikasta kahvi- ja kesäkukkamultaa.

Pidimme väli vuoden yhteistyössä LSJH:n kanssa järjestettävästä käytöstä poistettujen veneiden keräyksestä, jotta keräystä voidaan tehostaa ja kehittää. Keräys jatkuu jälleen vuonna 2025.

Trunsö

Vuokraamme Trunsön saarella Nuottatupa-mökkiä. Mökki on ollut viime vuosina erittäin suosittu. Myös kaudella 20234 se oli varattuna koko lomakauden ja viikonloppuisin koulujen lomakauden ulkopuolella. Palkkasimme jälleen kesäksi Trunsöhön saariemännän vastaanottamaan mökin vuokralaisia ja huolehtimaan palveluistamme saarella. Trunsön Nuottatuvan varaukset siirrettiin JOHKU-varausjärjestelmään.

2 Pohjanlahti

Pohjanlahden toiminta-alueemme ulottuu Perämeren pohjukassa sijaitsevasta lin Röntästä Kristiinankaupunkiin. Huollettavia Roope-palvelupisteitä alueella on 30, ja Lars Björkaskärissä on yhdistyksen jäsen sauna. Huoltoaluksena toimi sama vuokra-alus, joka oli käytössä kaudella 2023. Itäisellä Suomenlahdella käytössä ollut Buster XXL eli Pikku-Roope siirrettiin Pohjanlahdelle ja sille hankittiin uusi traileri. Pikku-Roopella pystyimme hoitamaan pienemmät kohteet, joihin emme vuokra-aluksella ole päässeet. Erilliset huoltohenkilöt hoitivat muutamia Roope-palvelupisteitä esimerkiksi lin Röntässä ja Kristiinankaupungissa.

Pohjanlahden kohteiden jätehuollossa teemme yhteistyötä paikallisten jätehuoltoyritysten, Stormossenin ja Ekosroskin, kanssa. Useat jätepisteet ovat myös saarten vapaa-ajan asukkaiden käytössä. Pohjanlahden vuotuinen, Stormossenin kanssa järjestetty erilliskeräys järjestettiin Stormossenin toiveesta ainoastaan mantereella muutamissa venesatamissa.

Pohjanlahdella kesäkuussa 2023 aloittanut osa-aikainen aluekoordinaattori otti toukokuun lopulla Pohjanlahden aluepäällikön tehtävät vastaan.

Pohjanlahden vuosi 2024 lukuina

- 1 158 säkkiä sekajätettä (887 säkkiä vuonna 2023)
- Kuivakäymälöissä kului 171 säkkiä kuiviketta ja 104 jumborullaa wc-paperia.
- Veimme 6 m³ polttopuuta kolmeen tulipaikkaan.

Jättemäärän kasvu viime vuodesta selittyy osittain sillä, että pystyimme jälleen hoitamaan Pikku-Roopen ansiosta myös pienemmät kohteet, mutta jätemäärissä oli muutoinkin kasvua.

Hankkeet ja investoinnit Pohjanlahdella

Toukokuussa saimme Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta myönteisen avustuspäätöksen hankkeeseen, jossa kartoitetaan veneiden käymäläjäte- ja pilssivesien imutyhjennyslaitteverkostoa. Lisäksi Pohjanlahdella pitkään valmisteltu alushankinta eteni merkittävästi. Lokakuussa julkaisimme alushankinnan hankintailmoituksen Hilmassa. Monivaiheisen kilpailutuksen jälkeen saimme marraskuussa kolme alustajousta vertailuun, ja lopullisen päätöksen tarjouskilpailun voittajasta teimme 17.12.2024.

Jätimme kesäkuussa Pohjanmaan ELY-keskukselle tukihakemuksen, johon saimme myönteisen päätöksen 16.12.2024. Saariston ympäristötyön huoltoalus Pohjanlahdelle -hankkeelle myönnettiin tukea Euroopan maaseuturahastosta 2023–2027 yleishyödyllisenä ympäristö- ja ilmastoinvestointien toimenpiteenä, joka tähtää luonnonvarojen kestäväan hoitoon. ELY-keskuksen myöntämä tuki oli kokonaisuuden kannalta niin merkittävä, että pystyimme tekemään lopullisen päätöksen aluksen hankinnasta. Suunnitelman mukaan Pohjanlahdella on uusi huoltoalus lokakuussa 2025.

3 Saimaa

Saimaalla ylläpidämme pääosin Saimaan Virkistysalueyhdistyksen, Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiön sekä kuntien ja kaupunkien omistamia retkisatamia. Vastaamme alueella retkisatamien rakenteiden korjauksista, osin uudisrakentamisesta, jätehuollosta, kuivakäymälöistä, saunojen huollosta, yleisvalvonnasta ja osassa satamia myös polttopuuhuollosta. Lähes kaikissa retkisatamissa on kuivakäymälä ja vaihtelevasti muita palveluita, kuten jätepiste, laitur, grillikatos tai tulipaikka, astianpesupaikka, polttopuuhuolto ja sauna.

Huollettavia kohteita Saimaalla on noin 120. Huoltoalus alueella on M/S Roope-Saimaa, jolla työskentelee aluksen päällikkö ja kansimies. Roope-Saimaaseen ja työhömmä Saimaalla kävivät tutustumassa niin median edustajat kuin päiväkot- ja koululaisryhmätkin. Saimaalla on kaksi yhdistyksen omistamaa kelluvaa imutyhjennysasemaa, joita huoltaa M/S Roope-Saimaa. Lisäksi olemme antaneet Taipalsaaren kunnalle käyttöön imutyhjennyslaitteen, jonka huollosta kunta on vastuussa. Lisäksi teemme alueella huoltotöitä pienemmällä veneellä. Rokansaaressa uusimme kahden mökin kuistien perustukset. Rokansaaren lomamökkien vuokraus tapahtuu sähköisen Johku-varausjärjestelmän kautta.

Saimaan vuosi 2024 lukuina

- 578 huoltokäyntiä/rantautumista
- 891 kpl 220 litran säkkiä sekajätettä
- Ajoimme saariin 155 kuutiota polttopuurankaa
- Keräsimmä 5 955 litraa pienmetallia (tölkkejä)
- Kuivakäymälöissä kului kuiviketta 19 640 litraa ja 305 jumborullaa wc-paperia
- 12 300 litraa käymäläjätevesiä

Hankkeet ja investoinnit Saimaalla

Roope-Saimaan ja Roopettaren miehistöt aloittivat Mikkelin kaupungin ja Puumalan kunnan retkisatamien kunnostamistyöt, jotka jatkuvat vuonna 2025. Kohteisiin kehitettiin kuivakäymäläjätteille jälkikompostorit, joiden koekäyttö aloitetaan keväällä 2025.

Tilasimme LähiTapiola Savo-Karjalan 2 000 euron avustuksella Insta360-kameran, jonka avulla voimme kehittää Roope-karttaa lisäämällä sinne 360-kuvia, jotka helpottavat satamiin rantautumista. Avustuksella tilasimme myös 28 kpl vapaasti lainattavia roskapihtejä Savo-Karjalan alueen seitsemän kaupungin kirjastoihin.

Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiön ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n 2,5-vuotinen KOORDI-hanke päättyi. Hankkeessa teetimme retkisatamien poijujen ja laitureiden tarkastussukellukset ja kokeilimme kävijälaskureita. Laskentaa täydennettiin arviokäynneillä kohteissa. Hankkeen toteuttaja oli Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö ja Pidä Saaristo Siistinä ry on hankekumppani.

Käynnistimme kaksivuotisen, Euroopan unionin osarahoittaman käymäläjäte- ja pilssivesien imutyhjennuslaitteverkoston kartoitushankkeen. Hankkeen avulla selvitämme satamatoimijoiden imutyhjennuslaitteiden ja pilssivesien vastaanottolaitteiden ajantasaiset sijainnit Saimaalla Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon alueilla.

4 Päijänne

Päijänteellä ylläpidämme pääosin Päijänteen Virkistysalueyhdistyksen sekä kuntien omistamia retkisatamia. Vastaamme retkisatamien rakenteiden korjauksista, osin uudisrakentamisesta, jätehuollosta, kuivakäymälöistä, saunojen huollosta, yleisvalvonnasta ja osassa satamia myös polttopuuhuollosta.

Alueen huoltoalus on M/S Roopetar. Lisäksi teemme alueella huoltotöitä pienemmällä veneellä. Huollettavia kohteita Päijänteellä on noin 20. Päijänteen kausi 2024 sujui suunnitellusti, ja muun muassa Virtosaaren saunaan tehtiin peruskorjaus. Polttopuun kulutus oli edelleen alueella kasvussa, ja sitä hillitsemään kehitimme risukeittimen, jonka kokeilu Lehtistensaaressa sai hyvää palautetta

Järjestämme joka kolmas vuosi jyväskylälaisten saarimökkiläisten romunkeräyksen yhteistyössä Mustankorkean ja Jyväskylän kaupungin kanssa. Tänä vuonna romua kerättiin 16 580 kg, eli reilut 2 000 kg enemmän kuin edellisessä keräyksessä vuonna 2021. Saarimökkiläiset saivat heinä-elokuun vaihteessa tuoda romujaan huoltoalus M/S Roopettarelle tai tilata erillisen maksullisen noudon mökiltään. Aluksen miehistö työskenteli kauden aikana myös Saimaalla ja Saaristomerellä tuuraten niiden huoltoalusten miehistöjä.

Päijänteen vuosi 2024 lukuina

- 81 huoltokäyntiä/rantautumista
- 89 kpl 220 litran säkkiä sekajätettä
- Ajoimme saariin 71,5 kuutiota polttopuurankaa
- Keräsimme 941 litraa pienmetallia (tölkkejä)
- Kuivakäymälöissä kului kuiviketta 5 000 litraa ja 76 jumborullaa wc-paperia

5 Pirkanmaa

Pirkanmaalla ylläpidämme veneilijöiden ja retkeilijöiden käyttöön tarkoitettuja kuivakäymälöitä. Alueella on myös yksi kelluva ja yksi kiinteä imutyhjennyslaitte. Huollamme aluetta Buster RS -veneellä eli Roopesterilla. Sekä vuonna 2021 alkanut yhteistyö Ekokumppaneiden kanssa että yhteistyö Sastamalan kunnan kanssa kahden saarikohteen kuivakäymälähuollosta jatkuivat. Lisäksi jatkoimme yhteistyötä Tampereen Satamatoimiston kanssa ja suunnittelimme uusia toiminnan muotoja. Pirkanmaan huoltohenkilömme osallistui ympäristöhuoltotöiden ohella monipuolisesti alueen veneseurojen ja ympäristöorganisaatioiden tilaisuuksiin ja tapahtumiin.

6 Itäinen Suomenlahti

Pidä Saaristo Siistinä ry:llä on Itäisellä Suomenlahden toiminta-alueella neljä imutyhjennyslaitetta, joiden huollosta ja kunnossapidosta vastaa alueen huoltohenkilö. Lisäksi huollamme Kotkan kaupungin omistamia imutyhjennyslaitteita sekä Santion rajavartioaseman imutyhjennyslaitetta, kuivakäymälää ja jätepestettä. Alueen huoltovene XXL Buster eli Pikku-Roope siirrettiin kaudeksi 2024 avustavaksi veneeksi Pohjanlahden toiminta-alueelle. Itäisellä Suomenlahdella huoltotyöt hoidettiin vuokraveneellä.

7 Ahvenanmaa

Vuosi 2024 oli toinen toimintavuotemme Ahvenanmaalla. Alueellisia tavoitteita olivat erityisesti rantaroskaseurantojen laajentaminen Ahvenanmaalle, ahvenanmaalaisten aktivoiminen Siisti Biitsi -ohjelmaan ja Siisti Biitsi -kummikoulutoiminnan jalkauttaminen paikallisiin kouluihin. Siisti Biitsi -kummikoulutoimintaan sitoutuneiden koulujen ja ryhmien määrä kasvoi kymmeneen. Lisäksi tavoitteenamme oli Roope-satamaohjelman tuominen paikallisten satamien tietoon ja paikallisten yrityskumppanuuksien kehittäminen. Vuonna 2024 kahdeksan ahvenanmaalaista vierassatamaa oli liittynyt Roope-satamaohjelmaan: Degerby Gästhamn, Lappo Gästhamn, Jurmo Gästhamn, MSF Gästhamn, Sjökvarterets Gästhamn, Gullvivans Gästhamn, ÅSS Marina ja Rödhamn Gästhamn. Kahden vuoden jälkeen voimme sanoa, että olemme onnistuneet tavoitteissamme ja samalla jatkaneet toimintamme kehittämistä ja kasvattamista Ahvenanmaalla.

Aloitimme Ahvenanmaan rantaroskaseurannat yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen (Syke) kanssa, ja teimme Ahvenanmaan virallisella seurantarannalla kolme ensimmäistä monitorointia. Rannalla oli odotettua enemmän roskaa. Ahvenanmaan aluevastaava osallistuu pohjoismaiseen Nordic Coastal Clean-Up -verkostoon ja järjesti toukokuussa Nordic Coastal Clean-Up Day -siivoukset osana verkoston toimintaa. Ahvenanmaa osallistuu omalla edustajallaan myös kansainväliseen Let's do it World -yhteistyöhön, jonka ansioista World Clean Up-Day -talkoot rantautuivat myös Ahvenanmaalle.

Kesällä 2024 palkattiin kaksi henkilöä kausityöntekijöiksi. He järjestivät yleisölle avoimia Siisti Biitsi -talkoita ja osallistuivat Ahvenanmaalla moniin tapahtumiin, joissa rekrytoimme jäseniä ja kerroimme toiminnastamme. Tarkoituksena oli ennaltaehkäistä roskaantumista, lisätä ympäristötietoa ja avata keskustelua paikallisen yleisön kanssa. Esimerkiksi yhteistyössä ORC:n EM-kisojen 2024 kanssa olimme jakamassa ympäristövinkkejä. Kesällä 2024 Ahvenanmaalla oli myös kunnia saada vastaanottaa ensimmäinen Roska-Roopen vierailu. Tapahtumissa pintaroskaa keräävä alus herätti sekä yleisön että ahvenanmaalaisten tiedotusvälineiden huomion.

Hankkeet ja yhteistyö Ahvenanmaalla

Ahvenanmaan toinen toimintavuosi toi mukanaan monia kumppanuuksia ahvenanmaalaisten järjestöjen ja yritysten kanssa. Jatkamme Bärkraft.ax-verkostossa, joka keskittyy hyvän vedenlaadun ja biologisen monimuotoisuuden kehitystavoitteisiin. Yhdistys edistää kuitenkin kaikkia Ahvenanmaan kehitys- ja kestävyysagendan seitsemää strategista kehitystavoitetta.

Kehitimme ympäristökasvatuksen muotoja yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa. Ideoimme yhdessä Ålands Vatten Ab:n, Ålands Natur & Miljön ja Bärkraft.axin kanssa hanketta, jonka tarkoituksena on kehittää Ahvenanmaan rannoille uusia opasteita, joissa on tärkeää ympäristötietoa ja ympäristövinkkejä. Osallistuimme myös useista ahvenanmaalaisista yhdistyksistä koostuvaan työryhmään kehittäessämme koko perheen Uppdrag Vatten -tehtävälaatikkoa, jota voisi lainata paikallisista kirjastoista. Lisäksi osallistuimme työryhmään, joka kehitti nuorisofoorumia, joka tarjoaa mahdollisuuden sitouttaa nuoria yhteiskunnallisiin asioihin.

Yhteistyömme Ålandhotelsin kanssa jatkuu, ja Ålandhotels lahjoittaa Pidä Saaristo Siistinä ry:lle 1 euron aina, kun asiakas päättää luopua huoneensa välisiivouksesta. Pitkäaikaisen kumppanuuden tavoitteena on tukea Ahvenanmaan saariston ja vesistöjen puhtautta.

Muut alueet

Pidä Saaristo Siistinä ry omistaa kelluvan ponttonimallisen imutyhjennyslaitteen Tammisaaren Byxholmenissa ja kustantaa sen huollon. Lisäksi yhdistys sijoitti jo vuonna 2022 vastaavanlaisen imutyhjennyslaitteen Espoon Käärmesaaren edustalle. Sen huollosta vastaa Helsingin kaupunki.

Ympäristöprojekteissamme tapahtunutta

Ympäristöprojektit ovat keskeinen osa toimintaamme, ja niiden avulla edistämme vesistöjen vastuullista virkistyskäyttöä ja etsimme ratkaisuja vesistöjen tilaa uhkaaviin ympäristöongelmiin: roskaantumiseen, rehevöitymiseen ja kemikalisoitumiseen. Osallistumme eritasoisin projekteihin kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhteistyökumppaneina projekteissa on muun muassa tutkimuslaitoksia, yrityksiä, yhdistyksiä ja yksityishenkilöitä.

Ympäristöprojektien avulla pyrimme kehittämään, tutkimaan ja tekemään tutuiksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja vesilläliikkumisen ympäristövaikutusten vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Projektien avulla on myös mahdollista pureutua yksittäisten vesistöjen ympäristöongelmien ratkaisemiseen. Painopistealueitamme ovat muun muassa ravinteiden kierto ja kestävä vesistömatkailu.

Projektiimi jatkoi vuonna 2023 aloitettuja projekteja roskaantumisen ja rehevöitymisen vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi, suunnitteli uusia ympäristöprojekteja ja työsti useita rahoitushakemuksia uusien projektien käynnistämiseksi.

Järvi-Suomen septi- ja pilssivesiverkostokartoitus

Aloimme kartoittaa septi- ja pilssivesien imutyhjennyslaiteverkostoa Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon alueella. Euroopan unionin osarahoittaman kaksivuotisen (2024–2025) hankkeen tavoitteena on löytää ja osoittaa ne vesistöalueet, joiden imutyhjennyslaiteverkosto vaatii täydennystä. Kartoituksen tuloksista tuotetaan raportti, jossa esitellään alueen imutyhjennyslaitteiden ja pilssivesien vastaanottolaitteiden ajankohtaiset sijainnit sekä ohjeistetaan satamatoimijoita vastaanottolaitteiden ylläpitoon ja toimintavarmuuden lisäämiseen. Osana hanketta toteutamme septi- ja pilssivesiverkostoa koskevan kyselyn veneilijöille sekä pursi- ja veneseuroille. Hanke edistää vesiympäristön suojelua, parantaa matkailun ja vesilläliikkumisen ympäristöystävällistä kehittymistä ja vähentää niiden haittavaikutuksia.

Pohjanlahden veneiden septi- ja pilssivesien imutyhjennyslaitteiden verkostokartoitus

Aloimme kartoittaa septi- ja pilssivesien imutyhjennyslaiteverkostoa Pohjanlahdella. Kaksivuotisen (2024–2025) hankkeen aikana selvitetään muun muassa kyselytutkimuksen keinoin, millaisessa kunnossa nykyiset imutyhjennyslaitteet ovat, missä ne sijaitsevat ja tarvitaanko alueelle uusia imutyhjennyslaitteita. Samalla satamatoimijoita opastetaan imutyhjennyslaitteiden hyvään ylläpitoon. Osana hanketta toteutamme septi- ja pilssivesiverkostoa koskevan kyselyn veneilijöille sekä pursi- ja veneseuroille. Hanke edistää vesiympäristön suojelua, parantaa matkailun ja vesilläliikkumisen ympäristöystävällistä kehittymistä ja vähentää niiden haittavaikutuksia. Hanke saa rahoitusta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta Vesi- ja ympäristönhoidon edistämisen ohjelmasta ja Vesiensuojelun tehostamisohjelmasta.

Re:Fish

Jatkoimme työskentelyä vuonna 2023 alkaneen Interreg Central Baltic -projekti Re:Fishin parissa, jossa keskitytään vapaa-ajan kalastukseen liittyvän roskan ja roskaantumisen ehkäisemiseen. Hankkeen päätavoite on poistaa Itämeren rannikkoalueilta hylättyjä ja kadonneita vapaa-ajan kalastusvälineitä, esimerkiksi haamuverkkoja, katiskoja, vieheitä ja uistimia. Hanke vastaa SUP-muovidirektiivin luomaan tarpeeseen pyrkiessään luomaan pohjaa kierrätysverkostolle vapaa-ajan kalastustoimintaan liittyvien tuottajien, jälleenmyyjien, käyttäjien ja kierrätystoimijoiden välille.

Vuonna 2024 toteutimme hankkeessa kadonneiden kalastusvälineiden sukelluksia Itämeren rannikkoalueella yhteistyössä paikallisten sukeltajien kanssa ja järjestimme käytöstä poistettujen muovisten kalastusvälineiden erilliskeräyksen Saaristomerellä kymmenessä kiinteässä kohteessa Roope-palvelupisteiden yhteydessä ja Kaarinassa sijaitsevassa Ruoto-kalastusvälinemyymälässä. Lisäksi yksi keräysastioista sijaitsi M/S Roopella.

Osallistuimme hankkeen tapaamiseen Virossa syyskuussa 2024. Syyskuussa pääsimme lisäksi esittelemään sukellusten ja keräysten ensimmäisiä tuloksia ELY-keskuksen SUP-direktiiviä koskevassa tuottajavastuuseminaarissa tärkeille sidosryhmäläisille ja tuottajavastuun parissa työskenteleville henkilöille. Suomessa Pidä Saaristo Siistinä ry:n lisäksi Suomen ympäristökeskus on hankkeessa partnerina.

NURSECOAST-II

Jatkoimme työskentelyä Interreg Baltic Sea Region -projekti NURSECOAST-II:n parissa, jonka tarkoitus on parantaa Itämeren rannikon alle 2 000 asukkaalle mitoitettujen jätevedenkäsittelylaitosten toimintaa, jotta näistä kohteista Itämereen ei valuisi ravinteita, jotka ovat osallisena Itämeren rehevöitymiseen. Ongelman aiheuttaa turistikauden suuri kuormitus sekä toisaalta turistikauden ulkopuolinen liian alhainen käyttöaste. NURSECOAST-II-hankkeella on kuusi eri pilottia neljässä partnerimaassa, joissa fosforin ja typen postamista kokeillaan eri menetelmillä.

Vuonna 2024 laadimme vertaisarviointityökaluja ja toteutimme hankkeelle erilaisia viestintämateriaaleja yhteistyössä partnerien kanssa. Animoidun esittelyvideon lisäksi vastuualueisiimme kuului mm. hankkeen viestinnällisen ilmeen ja infograafityylisen rollupin laatiminen virallista hankeviestintää varten. Osallistuimme pilottialueille järjestettyihin vierailuihin Puolassa ja Latviassa.

Rantaroskaseuranta

Rantaroskaseuranta on tärkeä osa Pidä Saaristo Siistinä ry:n vesistöjen roskaantumista ehkäisevää työtä. Keräämme rantaroskaseurannan avulla vertailukelpoista ja säännönmukaista tietoa Suomen rannikon meriroskatilanteesta osana EU:n meristrategiadirektiivin velvoittamaa meren hyvän tilan seuranta. Teemme seurannat 15 rannalla kolmesti vuodessa. Seurattavat rannat on määritelty niiden käyttöasteen ja sijainnin mukaan. Rantatyyppit ovat urbaani, periurbaani ja luonnontilainen ranta.

Monissa kohteissa seurannoista vastaavat vapaaehtoiset ryhmät tai henkilöt. Koordinoimme vapaaehtoisryhmien työtä, suoritamme seurantoja omilla kohteillamme ja koostamme tuloksista raportin Suomen ympäristökeskukselle. Keväällä 2024 seurantaverkosto kasvoi jälleen, kun Ahvenanmaan ensimmäinen seurantaranta lisättiin seurantakohteiden listalle.

Rantaroskaseurannan pilotointi jatkui Järvi-Suomen kolmella seurantarannalla. Haluamme kattavamman kuvan roskaantumisesta kaikilla toiminta-alueillamme. Siksi omin voimin tehtävä pilotointi Järvi-Suomessa on meille tärkeää. Jatkammekin rantaroskaseurantaa Järvi-Suomessa myös tulevaisuudessa.

PlastLIFE

Osallistumme laajaan kansalliseen yhteistyöhankkeeseen, jossa edistetään muovien kiertotaloutta kuluvan vuosikymmenen aikana, ja jonka tavoitteena on kestävä muovien kiertotalous Suomessa vuoteen 2035 mennessä. Hanke kuuluu EU:n LIFE-ohjelmaan, ja sen kokonaisbudjetti on noin 20 miljoonaa euroa. Hankekonsortioon kuuluu 17 eri toimijaa.

Seitsenvuotinen hanke käynnistyi joulukuussa 2022 ja jatkuu vuoteen 2029. Vuosi 2024 oli hankkeen toinen varsinainen toimintavuosi. Osallistuimme hankkeeseen kolmella toimenpiteellä, jotka ovat 1) Mahanpuruja muovista -kampanja, 2) Siisti Biitsi -ohjelma ja 3) Siisti Biitsi -kummikouluohjelma.

Mahanpuruja muovista -kampanja

Mahanpuruja muovista -kampanja oli osa PlastLIFE-hanketta vuoden 2024 loppuun asti. Kampanjan aikana kaupunkien katukaivoja merkittiin näyttäville värikkäillä tarroilla 19.8.–1.9.2024 ympäri Suomen, jotta katukaivojen kautta tapahtuva vesistöjen roskaantuminen vähenisi. Kampanjassa oli mukana 19 kaupunkia ja kuntaa ympäri Suomen. Kampanjaan osallistuivat Helsingin seudun ympäristöpalveluiden eli HSY:n koordinoimina Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen. Lisäksi kampanjaan osallistuivat Kemi, Kirkkonummi, Lahti, Vihti, Tampere, Lempäälä, Jyväskylä, Oulu, Parainen, Pori, Rauma, Riihimäki, Salo ja Turku. Ahvenanmaalta mukana kampanjassa olivat Maarianhaminan Ålandhotels-hotellit.

Toteutimme maantieteellisesti laajan digitaalisen ulkomainontakampanjan osana Mahanpuruja muovista -kampanjaa 19.–31.8.2024. Ulkomainontakampanja näkyi kaupunkikeskustojen digitaalisilla mainosnäyttöillä yhdeksässä osallistujakaupungissa: Espoossa, Helsingissä, Jyväskylässä, Lahdessa, Oulussa, Porissa, Tampereella, Turussa ja Vantaalla. Kaupunkikeskustojen lisäksi ulkomainontakampanja näkyi pääkaupunkiseudun metroissa, metroasemilla ja raitiovaunuissa sekä Tampereen raitiovaunuissa. Kampanjan animaatiota esitettiin yhteensä 1 359 digitaalisella mainospinnalla, joilla "Itämeri alkaa katukaivosta"-animaatiota toistettiin yhteensä 216 658 kertaa.

Mahanpuruja muovista -kampanjan suomen- ja ruotsinkielisiä animaatiovideoita esitettiin Ylen kanavilla TV1 ja Fem yleishyödyllisinä tietoisuina kampanjan aloitusviikon ajan eli 19.–25.8.2024. Ylen viimeisimmän eli vuoden 2023 vuosikatsauksen mukaan Yle TV1 tavoittaa viikoittain keskimäärin 62 % ja Yle Fem 27 % suomalaisista.

Siisti Biitsi -ohjelma

Siisti Biitsi on Pidä Saaristo Siistinä ry:n kaikille kansalaisille suunnattu rantojen siivoustalkoo-ohjelma. Siisti Biitsin pyrkimyksenä on herättää kiinnostusta rantojen roskaisuustilanteeseen, ja haluamme tarjota ohjelman avulla matalan kynnyksen keinon tehdä yksinkertaisia ympäristötekoja. Rantojen siivoamisen lisäksi ohjelmassa kerätään tietoa rantojen roskaisuudesta ja tehdään ympäristökasvatustyötä esimerkiksi luentojen, kouluvierailujen ja sosiaalisen median avulla.

Siisti Biitsi -talkoita ilmoitettiin vuonna 2024 yhteensä 177 kappaletta, joista 101 tapahtumaa raportoi talkoiden aikana kerätyt roskat. Vuonna 2024 suurin yksittäinen roskakategoria oli jälleen tupakantumpit (22 959). Toiseksi suurin kategoria oli totutusti muovi (14 114), ja kolmantena oli jälleen paperi ja pahvi (7492). Valitettavasti Siisti Biitsin roskaraportointia varten kehitetyssä mobiilisovelluksessa alkoi olla enenevässä määrin vikoja, minkä vuoksi sovelluksen käytöstä luovuttiin ja sovelluksen uusimista alettiin suunnitella. Roskien raportointia jatkettiin paperisten lomakkeiden ja verkkolomakkeen kautta.

Siisti Biitsin tiimi osallistui tuttuun tapaan erilaisiin tapahtumiin ja kampanjoihin myös vuonna 2024. Siisti Biitsin ja Taffelin yhteistyö jatkui vuonna 2024, ja Taffel panosti suuresti Siisti Biitsi -ohjelmaan vaikuttajayhteistyön kautta värväämällä eri kohderyhmiin vetoavia vaikuttajia järjestämään omat rantasiivoustalkoonsa ja tekemään niistä sosiaalisen median julkaisuja. Myös Helsingin kaupunki otti Siisti Biitsi -ohjelman osaksi kaupungin julkisille rannoille palkattujen kesätyöntekijöiden toimenkuvaa vuoden 2023 tapaan. Siisti Biitsi alkoi yhdessä Turun Lähimmäispalveluyhdistyksen kanssa selvittää tapoja tarjota ikäihmisille mielekästä toimintaa vesistöjen äärellä. Lisäksi järjestimme yksittäisiä siivoustapahtumia jälleen muun muassa Kesärauha-festivaalin, Ruisrockin ja Finlandia-talon kanssa. sekä yhteistalkoot WWF:n kanssa yhdistämällä WWF:n Rankku-hanketta ja Siisti Biitsi -ohjelmaa.

Siisti Biitsi -kummikouluohjelma

Kummikoulujen määrä kasvoi 13 koululla, joten kummikouluohjelmassa oli mukana yhteensä 61 kummikoulua, mukaan lukien partioryhmät. Tällä hetkellä pohjoisin kummikoulumme sijaitsee Rovaniemellä ja eteläisin Hangossa. Järjestimme useita etä- ja lähioppitunteja kummikouluillemme, kävimme siivoamassa koulujen kanssa erilaisia vesistökohteita ja loimme uusia verkostoja ympäristökasvatusalan eri toimijoiden kanssa.

Kummikouluohjelman tiimi osallistui useisiin erilaisiin ympäristökasvatuksellisiin tapahtumiin ja tempauksiin ympäri maan muun muassa Pohjanmaalla, Uudellamaalla sekä Varsinais-Suomessa. Yhtenä esimerkkinä näistä tapahtumista nostettakoon Korkeasaarella vuosittainen lapsille järjestettävä Itämeriseikkailu, joka oli osa kansallista Itämeripäivää. Siisti Biitsin tehtävapistellä Korkeasaarella vieraili päivän aikana noin 400 perusopetuksen oppilasta eli 25 luokkaa. Olimme myös tuttuun tapaan mukana Helsingin Vene24Båt -messujen koululaiskierröksissä. Ennakoon ilmoittautuneet luokat kiersivät messuilla eri pisteitä, ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n rastilla he pääsivät toteuttamaan erilaisia vesistöihin ja roskaantumiseen liittyvää tehtävää.

Siisti Biitsi ja pohjoismainen yhteistyö

Pidä Saaristo Siistinä ry:n ja muiden pohjoismaisten sisarjärjestöjen Nordic Coastal Clean-Up -verkosto jatkoi toimintaansa jo kahdeksatta vuotta vuonna 2024. Vuoden 2023 tapaan yhden yhteispohjoismaisen rantasiivouspäivän sijasta siivouspäiviä oli useita, mutta Suomen siivouspäivä oli aiempien vuosien tapaan toukokuun ensimmäinen lauantai. Verkosto kokoontui lokakuussa Kööpenhaminassa ja toimintaa ja tiedon vaihtoa jatkettiin kuukausittaisissa etäpalavereissa.

Nordic Coastal Clean-Up -verkostoon osallistuivat jälleen kaikki Pohjoismaat. Vuonna 2023 2024 ryhmään kuuluivat Pidä Saaristo Siistinä ry (Suomi ja Ahvenanmaa), Håll Sverige Rent (Ruotsi), Hold Norge Rent (Norja), Hold Danmark Rent (Tanska), Ruddy Føroyar (Färsaaret), World Wide Friends (Islanti), CSR (Grönlanti).

Roope-satamaohjelma

Roope-satamaohjelma on suomalaisille venesatamille tarkoitettu ympäristöohjelma, jonka tavoitteena on kehittää kaiken kokoisia venesatamia erityisesti ympäristönäkökulmat ja turvallisuusasiat huomioiden. Samalla ohjataan venesatamien käyttäjiä ympäristöystävälliseen toimintaan. Ohjelman taustalla on Pidä Saaristo Siistinä ry:n vuosikymmenten kokemus ja yhteistyö venesatamien kanssa. Vuonna 2024 Roope-satamaohjelmassa oli mukana yhteensä 71 satamaa. Ohjelma laajeni Ahvenanmaalle vuonna 2023, ja mukana on nyt kahdeksan ahvenanmaalaista satamaa. Ohjelmamaksu satamille vuonna 2024 oli 160 euroa ja hintaan sisältyi Roope-satamalippu. Lisäksi satamat saivat diplomin ja kotisivuilleen Roope-satama-bannerin merkiksi ohjelmassa mukanaolosta. Useisiin Roope-satamiin tehtiin opastuskäyntejä. Roope-satamaohjelma on hyväksytty yhdeksi laatu järjestelmäksi Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelmaan.

Viestintä

Pidä Saaristo Siistinä ry vaikuttaa tapahtumien, seminaarien, haastattelujen, puheenvuorojen ja kannanottojen välityksellä. Viestimme kohdennetusti, monikanavaisesti ja monikielisesti suomeksi ja ruotsiksi, tarvittaessa myös muilla kielillä. Viestintämme toiminnastamme ja vesistöjen ympäristöasioista on luotettavaa, läpinäkyvää, ajantasaista ja selkeää. Kohderyhmiin kuuluvat yhdistyksen jäsenet, yhteistyökumppanit, lahjoittajat ja kaikki vesilläliikkujat ja vesistöjen tilasta ja hyvinvoinnista kiinnostuneet kansalaiset.

Tavoitteenamme on lisätä tietoa vesistöjen ympäristöongelmista, kestävästä vesistöretkeilystä ja kannustaa vesistöjen ystäviä tekemään vesistöjen ja ympäristön kannalta parempia valintoja. Viestinnän tavoitteena on tukea yhdistyksen strategian toteutumista ja ympäristökasvatustyötä, lisätä yhdistyksen jäsenmäärää, sitouttaa nykyisiä jäseniä ja lisätä Pidä Saaristo Siistinä ry:n tunnettuutta valtakunnallisesti. Viestintäyksikkö vaalii yhdistyksen brändiä ja mainetta.

Ulkoisen viestinnän kanavia ovat muun muassa sosiaalinen media (Facebook, Instagram, LinkedIn ja YouTube), verkkosivut, mobiiliystävällinen Roope-kartta, Siisti Biitsi -ohjelman verkkosivut, Siisti Biitsi -sovellus, sähköinen uutiskirje sekä jäsenkirje, lehdistötiedotteet, esitteet, kerran vuodessa ilmestyvä Roope-lehti sekä näkyvyys Roope-palvelupisteissä ja Roope-satamissa. Ahvenanmaan, Saimaan ja Päijänteen alueille löytyy myös omat kohdennetut somekanavat.

Viestintämme tavoittaa

- yhteensä 31 000 someseuraajaa
 - 1 600 seuraajaa Linkedinissä
 - yhteensä 11 500 seuraajaa Instagramissa
 - yhteensä 18 000 seuraajaa Facebookissa
- 14 500 uutiskirjetilaaajaa
- 6 500 jäsenkirjetilaaajaa
- 12 000 Roope-lehden vastaanottajaa
- 17 000 toimittajaa ja toimitusta vuosittain
- 93 000 verkkosivukävijää

Vuoden 2024 aikana lähetimme 26 eri aiheista tiedotetta, joista poiki 105 mediaosumaa. Uusimme jäsenhankintakampanjamme Roskattomat lomamuistot -some- ja printtikampanjalla, joka herättelee pohtimaan vesistöjen tilaa. Nostalgiset ja retrohenkiset "kangasmerkit" pysäyttävät katsojan miettimään, miltä tulevaisuuden lomamuistot voivat näyttää, jos emme toimi nyt. Kampanja tarjoaa myös väylän auttaa.

Tapahtumat ja seminaarit

Vuonna 2024 olimme mukana yli 20 tapahtumassa ympäri Suomen kohtaamassa ja vaikuttamassa tuhansien ihmisten parissa. Jaoimme tietoa kestävästä vesilläliikkumisesta, vesistöjen tilasta ja ympäristövinkkejä messuilla, festivaaleilla, erilaisissa kesä- ja veneilytapahtumissa, veneseura-aktiivien kokouksissa, seminaareissa sekä useassa Itämeripäivän ja Yhdessä vesille -tempauksissa. Tapahtumien myötä myös suositut taskutuhkiksemme tavoittivat

PIDETÄÄN LOMAMUISTOT ROSKATTOMINA – NYT JA TULEVAISUUDESSA

Pidä Saaristo Siistinä ry:n jäsenenä autat pitämään rakkaat rantamme ja vesistömme roskattomina. Liity jäseneksi osoitteessa pidasaaristosiistina.fi/liityjaseneksi

tuhansia uusia käyttäjiä ja muistuttivat tupakantumppien haitoista luonnossa.

Maaliskuussa järjestimme venesatamien pitäjille suunnatun vuosittaisen Satamawebinaarin. Aiheina olivat muun muassa vierasvenesatamien matkailu- ja rahankäyttötutkimuksen tulokset, Traficomien teettämän veneilytutkimuksen tuloksia, Merenkulun ympäristönsuojelulakiin liittyvät muutokset sekä satamaesittelyt. Webinaariin ilmoittautuneita oli noin 170.

Esimerkkejä tapahtumista, joihin osallistuimme vuonna 2024:

- 9.–18.2. Vene24Båt-messut Helsingissä
- 4.4. yhdistyksen vuosikokous Vaasassa
- 5.–7.4. Kallavesj' -messut Kuopiossa
- Yhdyskuntatekniikan messut
- 25–26.5. Vesille till Havs -messut Kokkolassa
- 29.5. Fäbodan luontopäivä Pietarsaassa
- 7.–9.6. Kesärauha-festivaali Turussa
- 10.–12.6. Saaristoasianneuvottelukunnan saaristopäivät
- 15.6. Valkeakosken vesistöpäivät
- Tall Ships Races Helsingissä, Turussa ja Ahvenanmaalla
- 5.–7.7. Ruisrock Turussa
- 19.–21.7. Päijännepurjehdus Padasjoella M/S Roopettaren kanssa
- Archipelago Sea Jazz Saaristomerellä ja Ahvenanmaalla
- 9.8. M/S Roopetar Säykipäivillä Säynätsalossa
- 9.–17.8. Purjehduksen mestaruuskilpailut (ORC European Championship 2024)
- 29.8. Itämeripäivä Helsingissä ja Turussa
- 8.–9.10. Valtakunnalliset jätehuoltopäivät

Roska-Roopen vuosi

Pintaroskaa keräävä roskienkeruuveneemme Roska-Roope kiersi kesän aikana kuudessatoista tapahtumassa aina Turun Ruisrockista ja Kesärauhasta Secto Rally Finland -tapahtumaan Jyväskylään. Kesän kohokohta oli Tall Ships Races Turussa ja Maarianhaminassa, joissa molemmissa alus oli markkinoimassa työtämme. Aurinkosähköllä kulkeva menopeli herätti tapahtumakansan huomion ja keräsi vesistöihin karanneet tölkit, pullot ja muut roskat kyytiinsä.

Kesätapahtumien ohella Roska-Roopella siivottiin myös Aurajokea ja Helsingin rantoja, minkä lisäksi uutena yhteistyönä kerättiin haitallista sinilevää uudelle yhteistyökumppanillemme Origin by Oceanille. Yritys tuottaa haitallisista levistä kemian tuotteita korvaamaan öljypohjaisia aineita muun muassa kemianteollisuuden, kosmetiikkateollisuuden ja tekstiili- ja paperiteollisuuden tarpeisiin.

Varainhankinta

Yritysyhteistyö on merkittävä osa Pidä Saaristo Siistinä ry:n taloutta ja toimintaa. Useimmat yhteistyökumppaneistamme ovat tukeneet meitä useiden vuosien, jopa vuosikymmenten ajan. Vuonna 2024 yhteensä 16 yritystä tuki toimintaamme pääyhteistyökumppanuustasolla ja 25 yritystä yhteistyökumppanuustasolla. Osan kanssa yhteistyö oli pro bono -tyyppistä yritysten antaessa tukensa osana tuotteidensa tai palveluidensa myyntituottoa. Kannatusyrityksiä yhdistyksellä oli 52. Osa yrityksistä ja erityisesti säätiöistä halusi osoittaa tukensa yhdistykselle lahjoituksina. Merkittäviä tukisummia saimme seitsemältä eri taholta, joista kaksi kohdistui suurimpaan varainhankinnan kohteeseemme, uuteen huoltoalukseen Pohjanlahdelle.

Myös yksityishenkilöillä on ollut mahdollisuus tehdä kerta- tai kuukausilahjoituksen yhdistyksen toimintaan joko lahjoitussivustomme kautta tai MobilePay-sovelluksen kautta. Lahjoituksen on voinut kohdistaa jollekin maantieteelliselle toimialueellemme tai esimerkiksi ympäristökasvatukseen. Myös Turun päivänä perinteisesti järjestetyn Posankka Racen yhteydessä oli mahdollisuus lahjoittaa. Lisäksi järjestettiin useita yritysten, järjestöjen ja yksityishenkilöiden merkkipäiväkeräyksiä Pidä Saaristo Siistinä ry:n toiminnan hyväksi.

Joulun alla järjestimme vuosittaisen joululahjoituskampanja, jossa lahjoittajat saivat osoitukseksi tuestaan sähköisesti jaettavan joulukortin. Myynissä oli myös valikoima painettujen joulukortteja vuosien varrelta. Yritysten joululahjoituskampanjassa tarjolla oli useampi eri tuen taso.

Posankka Race

Turun virallisena kaupunkieläimenä tunnetun Posankan ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n yhteinen varainkeruutapahtuma Posankka Race järjestettiin jo neljättä kertaa osana Turun päivän ohjelmistoa 15.9.2024. Kylpyposankkoja oli adoptoitavissa 4 000 kappaletta osoitteessa posankkarace.fi.

Tapahtuma keräsi valtavan määrän katsojia Aurajoen rannoille ja ennätykselliset 25 810 euroa lahjoituksia, mikä oli 1 320 euroa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2024 lahjoitukset kohdennettiin Mahanpuruja muovista -kampanjalle. Tapahtuman juonsi Itämeren ystävä ja kansanedustaja Saara-Sofia Sirén.

Posankka Race on meidän ja Posankan yhteinen kunnianosoitus Aurajoelle ja kotimerellemme Itämerelle. Tapahtumalla haluamme kiinnittää kaupunkilaisten huomion vesistöjen roskaantumiseen ja kerätä varoja Itämeren roskaantumista vastaan. Vuonna 2024 Posankka Racen mahdollistivat Posankka-tuotteista vastaava turkulaisyritys Bokem, Hansakortteli, Turku Center, DB Schenker, Auran Aallot, Varsinais-Suomen pelastuslaitos ja Turun kaupunki.

